

Список використаних джерел:

1. Шилина Юлія Ко-маркетинг, или партнерские взаимоотношения участников рынка [Електронний ресурс] // Маркетинг. – Режим доступу : <http://www.dv-reclama.ru/others/articles/marketing/>
2. Кросс-маркетинг как эффективная технология ко-маркетинга [Електронний ресурс] // Ко-маркетинг. – Режим доступу : <http://co-marketing.ru/cross-marketing/>
3. Хмелькова Н. В. Сетевые взаимодействия в маркетинговой деятельности компаний (comarketing) : [монографія] / Н. В. Хмелькова. – Новосибирск : ЦРНС, 2009. – 98 с.
4. Ко-маркетинг [Електронний ресурс] // Маркетинг. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/Ко-маркетинг>
5. Современные маркетинговые практики [Електронний ресурс] // Компания HODidea. – Режим доступу : http://www.hodidea.com/ru/articles/-articles_15.html.

Рецензент – д.е.н., професор Кельнов А.С.

УДК 339.543

МЕХАНІЗМ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄДИНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ

Клименко Л.В., к.е.н., доцент

Уманський національний університет садівництва

У роботі наведено особливості механізму митного регулювання в контексті забезпечення митної безпеки України, проаналізовано чинну законодавчу та методичну базу з регулювання та контролю митної політики. Проведено аналіз впливу зміни нормативно-правових актів на рівень митної вартості товарів, згідно домовленостей з СОТ, а також формату співробітництва України з країнами Єдиного економічного простору. Надано рекомендації з удосконалення митної політики України.

The features of mechanism of custom are in-process resulted adjusting in the context of providing of custom safety of Ukraine, an operating legislative and methodical base is analysed from adjusting and control of customs policy. The analysis of influence of change is conducted normatively legal acts on the level of custom cost of commodities, in obedience to agreements from WTO, and also format of collaboration of Ukraine, with the countries of Single economic space. Recommendations are given from the improvement of customs policy Ukraine.

Постановка проблеми. З набуттям незалежності Україна почала формувати самостійну митну політику, визначати шляхи досягнення її цілей, розбудовувати власну митну систему. Одночасно з розвитком цього процесу відбувається переосмислення: по-перше, суті і завдань митної політики відповідно до власних інтересів України, її національної безпеки та вимог міжнародної спільноти; по-друге, інструментарію, який використовується для досягнення цих завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти порядку формування та реалізації митної політики як визначальної складової зовнішньоекономічної політики держави досліджували представники вітчизняної економічної науки. Так, Л. Адашис висвітлює особливості формування митної політики у контексті європейського вибору, Л. Демиденко враховує вплив чинників процесу глобалізації на її розвиток. Дію інституційних механізмів митної політики визначають Д. Приймаченко та П. Пашко. Вплив порядку формування та

механізмів реалізації митної політики на економічну безпеку держави розкриваються у працях С. Коляди. Проте постійна еволюція зовнішньоекономічних та політичних відносин вимагають пошуку нових форм і напрямів здійснення митної політики, її адаптації до міжнародних умов.

Постановка завдання. Досвід європейських країн переконує, що інтеграційні процеси в економіці починаються зі створення найсприятливіших умов для торгівлі окремими товарами. Податкова інтеграція починається саме з інтеграційних процесів у митній політиці. Цей напрям можна вважати правильним, оскільки приведення у відповідність митних платежів є вихідним моментом гармонізації податкових систем у цілому. Адже саме мито першим стоїть на заваді економічній інтеграції, тоді як більшість інших податків регулюють внутрішні процеси споживання і накопичення. Тому, постає питання удосконалення механізму митної політики країни для подальшої інтеграції в міжнародні економічні структури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головним завданням митної політики України в рамках захисту національних інтересів є знаходження ефективного балансу між захистом національної економіки і правами споживачів щодо доступу до якісних імпортованих товарів за розумними цінами. У цьому контексті слід зазначити, що згідно ст. 3 Конституції України саме утвердження і забезпечення прав і свобод є обов'язком держави [4, с. 7].

Сучасний інституціональний механізм формування та реалізації митної політики в цілому визначений основними положеннями, сформульованими в Конституції України, Митному кодексі України, законах та підзаконних нормативно-правових актах, але він не позбавлений недоліків, що породжує складнощі при визначенні суб'єктного складу учасників, розмежуванні повноважень, відповідальності за прийняті рішення [5, с. 18].

У зв'язку із прийняттям у 2012 р. Митного кодексу набули чинності зміни до ряду законодавчих актів, які стосуються справляння єдиного збору; звільнення від оподаткування гуманітарної допомоги; оподаткування майна, яке ввозиться як внесок іноземного інвестора у статутний капітал, тощо [2].

Основні зміни у митному законодавстві стосуються також декларування. Одна із переваг у тому, що електронну декларацію можна подати, не виходячи із свого офісу. Оформляти документи тепер можна на будь-якій найближчій митниці на території України. Також декларанту надано право на внесення змін до митної декларації, чого раніше не було. В новому законодавстві зменшено час митного оформлення: з 24-ох годин до чотирьох. Окрім того, у Митному кодексі з'являються "уповноважені оператори" – підприємці, які не мали порушень митних правил і заборгованостей, отримавши новий статус, вони мають дозвіл на спрощення митних процедур і контролю у пунктах пропусків. Оскільки у складі однієї партії вантажу часто сотні й тисячі найменувань, то в новому кодексі передбачена, що для спрощення процедури декларанти отримують право подавати весь товар за одним кодом. Єдиний нюанс – відбуватиметься це за найвищою ставкою мита і вартості [2].

В українському суспільстві триває дискусія щодо формату співробітництва України з країнами Єдиного економічного простору, торгівля із якими становить близько 39% (табл. 1) [1, с. 12].

Зовнішня торгівля України з країнами Єдиного економічного простору

Показник	2010 р.			2011 р.		
	Експорт	Імпорт	Сальдо	Експорт	Імпорт	Сальдо
Усього	51405,1	60740,4	- 9335,3	68409,9	82606,9	-14197,0
З країнами СЕП	16627,7	25531,3	- 8903,5	23600,8	35019,7	-11418,9
У т. ч. Білорусь	1899,2	2567,5	- 668,4	1922,5	4211,8	-2289,2
Казахстан	1300,4	766,2	534,2	1858,3	1675,9	182,3
Російська Федерація	13428,2	22197,5	- 8769,3	19820,0	29132,0	- 9312,0
У т. ч. с/г товарами	2594,8	1033,3	1561,5	2781,6	826,9	1954,7
У т. ч. Білорусь	407,5	104,5	302,9	399,1	99,4	299,6
Казахстан	318,2	6,7	311,5	357,5	5,2	352,2
Російська Федерація	1869,1	922,1	947,0	2025,0	722,2	1302,8

У структурі експорту сільськогосподарської продукції до країн Єдиного економічного простору найбільшу частку (18%) займає молоко та молокопродукція, другу позицію займає какао та какао продукти (17%). Жири та олії тваринного й рослинного походження становлять 13% від загального експорту сільськогосподарської продукції України [3, С. 133].

Згідно рішень Митного союзу Росії, Білорусії та Казахстану який почав діяти з 1 січня 2010 р. було запроваджено Єдиний митний тариф.

Тобто, між Республікою Білорусь, Казахстаном та Російською Федерацією імпорتنі тарифи, заборони та обмеження не застосовуються. Між Україною та кожною окремою країною Митного союзу діє режим вільної торгівлі на основі договірних угод.

Україна стала членом СОТ у 2008 р., а Російська Федерація – у 2011 р. З дати вступу до СОТ Україна внесла зміни до своїх законодавчих актів щодо антидемпінгових, компенсаційних та захисних заходів з метою забезпечення застосування вказаних заходів у повній відповідності до норм СОТ. Так Україна погодилась не субсидувати експорт, поступово знижує свої експортні митні тарифи на насіння соняшнику, живу худобу, шкуру тварин. З дати вступу до СОТ не застосовується обов'язкові мінімальні експортні ціни.

Згідно положень СОТ передбачено, що по відношенню до третіх країн-членів СОТ державами, що вступають до митного союзу або укладають тимчасову угоду про його створення, мають застосовуватись мита не більші за розмір які застосовувались на території таких держав до утворення митного союзу. Проте при оцінці ставок ввізного мита на окремі сільськогосподарські товари в Україні, Митному союзу та Російській Федерації, виявлено, що для переважної більшості товарних позицій сільськогосподарських товарів України, значно нижчі за чинні ставки митного тарифу у Митному союзу (табл. 2) [3].

Очевидно, що у разі приєднання до Митного союзу Україні доведеться діяти відповідно правил зміни розкладів зобов'язань країн-членів СОТ і надавати компенсацію тим країнам, чия торгівля може зазнати втрат внаслідок збільшення митних ставок. З урахуванням геополітичної та внутрішньої ситуації в Україні основні напрями митної стратегії мають бути зосереджені на прогнозуванні, своєчасному виявленні, попередженні й нейтралізації внутрішніх і зовнішніх загроз економічній безпеці; на радикальному поліпшенні зовнішньоторгівельного середовища через удосконалення методів і механізмів реалізації митної політики України [4, с. 23].

Таблиця 2

**Ставки ввізного мита на окремі сільськогосподарські товари в Україні,
Митному союзі і Російській Федерації, %**

Товарна позиція УКТЗЕД	Україна	Російська Федерація після вступу до СОТ			Митний Союз
		Тариф на дату вступу	Перехідний період	На кінець перехідного періоду	
М'ясо ВРХ, моро- жене: туші та по- ловини туш	15	15			15%, але не менше 0,2 євро за 1 кг
Свинина свіжа, охолоджена або заморожена	15	55	2020 р.	25	15%, але не менше 0,25 євро за 1 кг
Молоко та вершки згущенні або з до- даванням цукру	10	20	2015 р.	15	25% (5% для дитячого хар- чування)
Масло вершкове	10	20%, але не менше 0,29 євро за 1 кг	2015 р.	15%, але не ме- нше 0,22 євро за 1 кг	15%, але не менше 0,4 євро за 1 кг
Сири всіх видів і кисломолочний сир	10	20%, але не менше 0,4 єв- ро за 1 кг	2016 р.	15%, але не ме- нше 0,3 євро за 1 кг	15%, але не менше 0,3-0,6 євро за 1 кг
Картопля	10 (2% - насіenneва)	15 (5% - на- сіннева)	2015 р.	10	15 (5% - насін- нева)
Помідори	10	15-18%, але не менше 0,08- 0,12 євро за 1 кг (залежно від сезону)	2013 р. / 2015 р.	10-15%, але не менше 0,053- 0,08 євро за 1 кг (залежно від сезону)	15%, але не менше 0,08- 0,12 євро за 1 кг (залежно від сезону)
Цитрусові	0	5%, але не менше 0,02- 0,03 євро за кг	2013 р.	5%, але не мен- ше 0,015-0,017 євро за 1 кг	5%, але не ме- нше 0,02-0,035 євро за кг
Борошно пшеничне	15	10	2013 р.	7,5	10
Олія оливкова	10	10	2014 р.	5	5
Ковбаси	15	20%, але не менше 0,4 єв- ро за 1 кг	2015 р.	0,25 євро за кг	25%, але не менше 0,4 євро за 1 кг
Кондитерські ви- роби з цукру без вмісту какао	10	20%, але не менше 0,25- 1,2 євро за 1 кг	2015 р. / 2016 р.	12-14%, але не менше 0,13-0, 175 євро за 1 кг	20%, але не менше 0,25-1,2 євро за 1 кг

Наразі необхідно здійснити удосконалення інституціонального механізму формування та реалізації митної політики, що передбачає: формування належної законодавчої бази, яка б забезпечувала чітке розмежування функцій та повноважень органів державної влади та її імплементацію до міжнародних стандартів та стандартів Європейського Союзу; вдосконалення системи управління елементами інституційного механізму та налагодження ефективної взаємодії між ними; уніфікацію процесу застосування адміністративно-правових та економічних важелів державного регулювання у сфері митної діяльності; запровадження сучасних інформаційних технологій у діяльність

інституцій, що беруть участь у формуванні митної політики; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів митної політики для громадськості, активного їх залучення до цього процесу; активізацію участі у виконанні євроінтеграційних заходів України; налагодження співпраці з міжнародними організаціями у цій сфері [3].

Висновки. Головними напрямками покращення умов торгівлі між Україною та країнами Єдиного економічного простору визначено: вдосконалення митного регулювання, що передбачає адаптацію вітчизняних норм тарифного регулювання до правил і вимог СОТ з урахуванням необхідності захисту галузей вітчизняного виробництва; створення системи інституційного, інфраструктурного та інформаційного забезпечення зовнішньої торгівлі. Однак, з огляду на ситуацію із зростанням від'ємного сальдо у торгівлі з країнами ЄС, правомірним є, поряд з лібералізацією експорту, застосовувати заходи обмеженого протекціонізму, спрямовані на обмеження доступу до ринку споживчих товарів, які виробляються в Україні.

Список використаних джерел:

1. Безуглий М.Д. Стан, основні тенденції розвитку сільського господарства України протягом 2011 року та напрями розвитку в 2012 році / М.Д. Безуглий, С.М. Кваша // Економіка АПК. - 2012. - № 4. - С. 3-13.

2. Митний кодекс України № 4915-VI від 07.06.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495%D0%B0-1>

3. Осташко Т.О. Перспективи та ризики у торгівлі сільськогосподарськими товарами з країнами Єдиного економічного простору / Т.О. Осташко // Економіка та прогнозування. - 2012. - № 5. - С. 132-142.

4. Пісьмаченко Л.М. Державне управління зовнішньоторговельною діяльністю в Україні: регулювання та контроль : монографія / Л.М.Пісьмаченко. – Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд.”, 2008. – 366 с.

5. Приймаченко Д. Інституціональний механізм формування та реалізації митної політики / Приймаченко Д. // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 11. – С. 17-20.

Рецензент – д.е.н., професор Шкільний О.О.

УДК 332.64

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ПОКРАЩЕННЯ РОДЮЧОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Ковальова О.М., к.е.н., доцент

Сумський національний аграрний університет

У статті запропоновано методичний підхід щодо визначення компенсації за покращення родючості землі землекористувачами, що має стимулювати до раціонального використання ґрунтів сучасні сільськогосподарські підприємства.

In the article methodical approach is offered in relation to determination of indemnification for the improvement of fertility that must stimulate modern agricultural enterprises to the rational use of soils.

Постановка проблеми. Головним багатством будь-якої країни є земля. Україна є однією із найбільш забезпечених родючими землями серед країн Європи. Але, на жаль, родючі ґрунти України не забезпечують такої високої віддачі, як в європейських країнах. Одним із шляхів підвищення ефективнос-